

ŠUBERTOVA OSLAVA NA VINOHRADĚCH

(F. A. Šubert: Žně. Drama o třech dějstvích. Režisér F. Hlavatý, vypravil Josef Wenig. Městské divadlo na Královských Vinohradech dne 30. března)

Ustavičná jubilea zrychlují čas, aby se mohlo snadněji říci, že padesátiletý autor je stařec a nedávno zemřelý básník osoba jen historická. To vzbuzuje zdání pokroku. Zatím starý zisk nebo výboj byt' sebemenší ustavičně se přemílá a přežvykuje. Autoři, kteří před mnoha lety podepsali manifest moderny, stali se tím bezpodmínečně moderními a piš co piš, neztratí tohoto jména. V šestém roce samostatnosti vytrvale se pokládá několik pozůstalých probuzenců za národní radikály, protože opěvovali vlast a Matici. — Měli jsme již příležitost říci, že Šubertovo dílo je umělecký čin; byl jím, a jaký tedy div, že za stávajících poměrů na obou našich scénách žije i tehdy, když se právě nehraje Šubert.

Žně jsou dramatem individua, dramatem zbohatlého starce, jenž pevně drží svoje peníze, aby po své smrti si koupil dobrou paměť. Má sladké a lidumilné úmysly, ale nevzdá se peněz a chce jimi vládnouti až do konce, teprve závěť má dokázati jeho dobrotu; avšak diváci této dobrotě neuvěřili. Zvykli jsme si posuzovati život i na jevišti nikoliv podle záměrů a dobrých předsevzetí, ale podle skutků. Účel nesvětí prostředků a vydřidušství továrnsko (bylo patrně značné, když se bouřil i dělník tak dobrácký jako Bartoš) nemohlo by býti odčiněno ani stavbou reálky ani stavbou dělnického domu. Ostatně továrník svůj úmysl neprovedl. Slib národu a dělnictvu je zrušen synovou zpronevěrou v záložně a starý Lebduška hradí ji celým svým jměním; ovšem nikoliv hned, nýbrž až na konci třetího jednání. Dramatičnosti je tu málo. Zdá se, že nejde o mnoho, jedná-li se jen o peníze, a mimoto je jisto, že továrník zaplatí, neboť není lakomcem, jest jenom samolibý. Venclíkova hrůza i jeho smrt je zbytečná.

Postavy dramatu většinou jsou kresleny pevně a životně. Nejlépe byl vyjádřen Petr Lebduška, a to básníkem i hercem.

Účetní Záhorna, přectnostný a starosvětský mládenec, byl vybaven nejméně určitě. Pánové Vošahlík (zedník), Kovařík (starý dělník), Smolík (notář) a Vydra (poručík) vytvořili skutečné osobnosti. Režie p. Hlavatého byla daleko lepší, než je na Vinohradech obvyklo, a scéna Wenigova opět banální; trochu secese a nevkus považovaný za znak všední skutečnosti.